

Pozdrav iz domovine

Štev. 15.

našim vojakom na bojišču.

Leto I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Ljubljana, 24. novembra 1916.

Gena četrtletno 50 vin., polletno 1 K, celoletno 2 K.

† Franc Jožef I.

Umril je. Od torika 21. t. m. na sredo ponoči se je raznesel tužen glas po širni monarhiji, raznesel se do vas, vojaki, ki se bojujete v strelskih jarkih nasproti izdajalskima sovražnikoma Lahu in Rumunu, proti sovražnemu Rusu, glas: umrl je. Umril je presvetli vladar, cesar Franc Jožef, naš najvišji vojni gospod. Na Njegov poziv ste zagrabili za orožje, ko so v pričetku vojske hoteli sovražniki streti našo domovino, na poziv Onega, ki je na najvišjem mestu, kot vladar naše domovine, Svojo domovino najbolj pristrčno ljubil. Nehalo je biti srce, ki je toli skrbelo za blagor naše očetnjave, toli ljubilo Svoje narode.

Dolgo vrsto let je prevzvišeni vladar vladal kot cesar našo državo Avstrooogrsko. Rodovi so prišli in izumrli — On pa je v polni moči — neutrudno skrbel za blagor Sebi izročeni narodov. Pred 68. leti je zasedel kot 18 letni mladenič prestol in zapustil ga je kot sivolas starček v trudapolnem delu. Težko je bilo leto 1848. — tudi takrat so sovražniki stezali svoje glave v pohlepu po naših deželah. Toda previdnost božja, ki je postavila na prestol našega vladarja, je tudi skrbela, da je premagal sovražnike in napravil mir med Svojimi narodi. Večkrat je moral presvetli vladar za časa Svojega vladanja potegniti za meč nasproti sovražniku, da je varoval blaginjo Svojih narodov. Bile so to težke, skrbipolne ure Njegovega življenja. Tudi v Njegovi lastni družini Mu je kruta usoda zadala bridke udarce. Kot oče, kot soproj je bridko žaloval ob smrti Svojega sina, Svoje soproge. Res, življenje polno dela in truda, polno žalosti in skrbi, a vendar življenje, prepojeno ljubezni do izročene Mu domovine in vdanosti v voljo božjo.

Kakor pa je prevzvišeni vladar v Svojem lastnem življenju okušal ljubezen in trpljenje, tako je delil tudi s Svojimi narodi veselje in žalost. Takoj ob početku Svoje vlade Si je privzel kot geslo: »Z združenimi močmi!« Vladati je hotel ne kot gospodar, ampak

kot ljudomil vladar, kot ljubeči oče med Svojimi otroki, s pomočjo Svojih narodov. Bival je med Svojimi narodi, jih obiskoval v veselih in žalostnih trenutkih. Tudi naša slovenska zemlja je bila večkrat osrečena po Njegovem obisku. S kako ljubeznijo, s kakim navdušenjem, s kako vdanostjo so sprejemali naši očetje svojega vladarja, o tem nam govore poročila iz onih srečnih dni. Presvetli vladar Sam se je izjavil, kako Ga veseli ta neprisiljena vdanost med Slovenci. Kmalu potem ko je zasedel Svoj prestol, je prišel med slovensko ljudstvo, ki Mu je stalo zvesto na strani v viharnem 1848. letu. Po poroki z rajno cesarico je pokazal Svoji prevzvišeni nevesti vdani slovenski narod. Tudi v žalostnih dneh nam je stal ob strani. Po velikem potresu l. 1895. se je prišel osebno prepričati o veliki nesreči v našo Ljubljano. Kako je dvignil Njegov prihod nesrečne

prebivalce. Skrb in žalost sta bila pozabljena, veselje je zavladovalo ob prihodu skrbnega vladarja, solze je otrl raz naših lic s Svojim prihodom. Zato pa žaluje vsako srce ob Njegovi smrti. Vsemogočni Ga je poklical k Sebi po plačilo. Umril je kot globokoveren kristjan in Njegov duh se je dvignil v višave. Slovenski vojaki pa Mu hranijo hvaležen spomin, saj so se pod Njegovim vrhovnim vodstvom vedno in povsod hrabro bojevali.

Nasledniku Njegovemu, cesarju Karolu pa bodo ohranili isto vdanost in zvestobo.

Advent.

Vi oblaki ga rosíte,
ali zemlja naj ga da,
ve nebesa ga pošljíte
skor Zveličarja sveta!
Milo so ljudje zdih'vali
v greh in temi ječali:
Bog je bil zemljo preklel,
greh ljudem nebesa vzel.

Oče večni se usmili
zemlje bridkih bolečin:
Da bi se ljudje rešili,
se ponudi božji Sin.
Angel počasti Devico,
prvo čednosti kraljico;
vse izpolni nje srce,
kar Gospod ji zapove.

Zgodba sveta in vesela
je odprla vsem nebo;
glej, Devica je spočela,
Večni je sprejel telo!
Pred Gospoda pokleknimo,
se za milost zahvalimo!
Blagor tebi, grešni svet,
greha kmalu boš otet!

O Zveličar, pridi skoraj,
spolni, kar srčno želim,
moč prinesi mi od zgoraj,
da se čisto spokorim.
Mir nebeški nam dodeli,
naj ga vživamo veseli,
zberi nas na sodnji dan
med ovce na desno stran!

Včeraj, danes, jutri.

Pred vojsko je bilo več »sort« moke: za najbolj »fajn« ljudi je bila »nularca« in pa »ajnzarca«. »Cvajarca« ali celo »firarca« je bila pa večidel samo za močne želodce. Toda vojska je ta »register« precej »štihala« in vse želodce »zglihala«. — »Nularca«? Sploh ni, da bi o njej govoril, kaj šele jo dobil. Srečen, kdor si more za vsakdanjo potrebo dobiti zadosti bolj navadne »sorte«. Pa še ta mora biti zmešana, drugače je takoj »štraf«. Marsikdo je vesel, če ima sploh kaj ugrizniti, samo da je sit. Pa pustimo moko, kaj bi vzbujali spomine, ki delajo skomine?!

Tudi v drugih stvareh je vojska črtala registre. Tudi marsikaterim duševnim mlinom, tiskarnam je zmanjkalo žita in pisateljem moke. Nasprotniki krščanstva so imeli pred vojsko mnogo sort dušne hrane, s katero so pitali ljudstvo, zdaj je pa moral marsikateri izmed njih svojo štacuno zapreti. Za »boljše« kroge so imeli fino »nularco«, mase ljudstva pa so futrali s praznimi otrobi. In sedaj je zmanjkalo fine moke. V predalih krščanstvu sovražnega časopisja se je prej dan za dnem ponujala n. pr. tale nularca: »Krščanstvo se je preživelo. Naša vera je čisto, najčistejše človekoljubje. To bo svet odrešilo.«

Kajneda, kakor lecet! Kar solze so zalivale visoke gospe, ko so to čitale v brezverskih časopisih, prsa so se dvigala mogočnim ministrom, ko so v parlamentih oznanjali to moderno vero. »Katoličani, to

so vam omejeni, prenapeti fanatiki; da si še sploh upajo ziniti kakšno o krščanski ljubezni do bližnjega, ki jo baje zahteva Bog! Človekoljubje, prostost, bratstvo, enakost.« Te moke nam je, hvala Bogu, vojska precej pojedla!

Sedaj ne prodajajo več take sorte po svojih predalih brezverski časniki in tudi marsikaterim državnikom je je popolnoma zmanjkalo. V državnih zborih so pridigovali ljubiti človeka, ker je človek, potem pa naj si bo Nemeč ali Francoz, Rus ali Avstrijec, Anglež ali kdorkoli, sedaj pa: ljubi samega sebe čez vse in še potem zaradi sebe pobiješ celi svet! Ne, tiste fine »nularce«, ki je bila prej hrana takozvanih »boljših« krogov, kultiviranih, od krščanstva emancipiranih narodov, tiste »najlepše« vere »najčistejšega« človekoljubja v tej vojski ni več. Ostala je še samo krščanska ljubezen, ki na bojiščih, v bolnišnicah, v družinah celi rane telesa, tolaži obupana srca. Če bi ne imeli krščanske, katoliške vere, bi ne zdržali.

»Bratstvo!« Prej so se toliko bratili, prirejali mednarodne shode, socialna demokracija se je z eno besedo imenovala kar »internacionala«, mednarodna, sedaj pa je neki voditelj nemških socialnih demokratov zapisal te velike besede: »Edini papež je resnično nevtralec!« Edini papež vabi celi svet, da poklekne pred Jezusovo božje Srce in dvigne od bratomora krvave roke proti nebu: »Daj vsem narodom red in mir! Spomni se, da si jih za ceno svoje krvi storil brate!« In ne samo molí, ampak tudi dela. Edini papež je poslal že ponovno okrožnico vojskujočim se državam, kjer jih roti in vabi k miru in jim v ta namen ponuja svoje posredovanje. Stotisočake je že razposlal za prizadete reveže, pa brez razlike na narodnost ali državo. Prosil in izposloval je, da so se zamenjali ujeti pohabljeni in mogli že sedaj na dom, prosil in dosegel marsikje, da se lepo ravna z ujetniki. Zares, četudi je celi svet podoben razburkanemu morju, Petrova skala stoji nepremično. Vsaka druga ljubezen do bližnjega je odpovedala, le krščanska ljubezen, ki jo podžiga božja ljubezen, je ostala, da, se še v lepši luči pokazala. Posamezne protiverske skupine so hotele biti mednarodne, edino katoliška vera in ljubezen je res vesoljna vez, s katero je Bog narode združil.

»Nularca« o človekoljubju, »ajnzarca« o bratstvu je pošla!

Toda dobijo se pa še pri sovražnikih krščanstva tudi med vojsko bolj grobi otrobi, včasih »pofarbaní«, da je lepše videti. Tak »futer«, ki ga še mnogi žvečijo, je n. pr. tale stavek: »Sedaj je vse dovoljeno. Sedaj ni nič greh!« — Mnogim ti otrobi teknejo in jih še drugim priporočajo. Gorjé mu, komur je ta »špiža« zadišala! Saj čutimo na lastni koži, kaj se pravi: Vse dovoljeno! Kajneda, dovoljeno poželeli svojega bližnjega blago, torej tudi dežele! Vse dovoljeno, samo če moreš; potem tudi svojo družino oskruniti, okužiti! Če ti nauki zmagajo, potem bo pa res kmalu cel svet zverinjak. In to bo in mora postati, če ne pripoznamo nad seboj Boga in božjih zapovedi. Kaj še pomaga govoriti o pra-

vici, če se pa nikogar ne bojim, če hočem biti krivičen? Kaj se pravi, biti pošten, če sem pa samo takrat, ko me vidijo domači ali ljudje, če se pa ob uri skušnjave ne spomnim, da me gleda Bog? Poštenost, čistost oznanjevati in priporočati brez Boga, se pravi otrobe vezati. Te čednosti tajiti, zasmehovati se pa pravi, z otrobi se hraniti, kakor izgubljeni sin v evangeliju.

Ne, tudi od te hrane svet ne more živeti. Bolj jasno kakor kdaj prej se je ravno v tej vojski pokazalo, da je edinole katoliška vera s svojimi božjimi nauki in zapovedmi zveličavna za ta in oni svet.

V francoski revoluciji so se ljudje klali kakor zveri. Napoleon je revolucijo zadušil in napravil red. Toda kako? Sam je povedal: »Največja zasluga, katero sem storil Francoski, je bila, da sem ji povrnil katoliško vero. Da ni vere, kaj bi postali ljudje? Klali bi se za tisto ženo, ki je lepša; za tisto hruško, ki je mehkejša.« Zato pa človeštvo, ki odpada od katoliške vere, jo taji, preganja, smeši njene nauke in zapovedi, le samo sebi škoduje in peha v pogubo. Katoliška vera nam je bolj potrebna kot vsakdanji kruh in če je ni, je pokazala vojska, nam celo kruha zmanjka. Več ko bo brezverstva, več bo vojsk. Našo moderno dobo bo rešilo le krščanstvo, njegove božje resnice in zapovedi. Kakor se je v zgodovini izkazalo le krščanstvo, tako ima tudi prihodnost le krščanstvo, tako Kristus včeraj, danes in jutri!

Na praznik Brezmadežne.

Doma bo gorela lučka pred podobo Marijino. Mati ali sestra, žena ali hčerka ali nevesta jo bo prižgala v čast Brezmadežni. Marija, ti ga varuj!« bo prosila z lučko cela hiša.

V cerkvi bo svečano in slovesno, kakor bi živa Brezmadežna obiskala svoje otroke. Kakor iz njenih ust se bo glasila vstopna molitev: »Veselim se močno v Gospodu in moja duša se raduje v mojem Bogu: zakaj oblekel me je z oblačili zveličanja in obdal z ogrinjalom pravičnosti, kakor nevesto, ki je ozaljšana s svojim lepoticjem. — Hvalila te bom, Gospod, ker si me sprejel in nisi dal mojim sovražnikom zmage nad menoj.« Kakor radostna poklonitev zbranega ljudstva bo sledila stopenjska molitev: »Blagoslovljena si ti, Devica Marija, od Boga visokega, bolj ko vse druge žene na zemlji. — Ti slava Jeruzalema, ti radost Izraela, ti čast našega ljudstva. Aleluja, aleluja. Vsa si lepa, Marija, in madeža izvirnega greha ni na tebi. Aleluja.« Kakor poklekne mati z otroki k molitvi pred podobo križa, tako bo pokleknila Brezmadežna, obdana od vernih otrok, pred oltar svojega božjega Sina in cela cerkev bo polna zaupanja molila za vas, predragi vojaki.

Kako bo pa pri vas na praznik Brezmadežne? Spomnili se boste na lučko doma, spomnili na svečanost v domači cerkvi in z lučko in s cerkvijo boste počastili Brezmadežno. Prosili jo

boste varstva in zaželjenega miru. Da, ravno Brezmadežno boste z vsem zupanem prosili, da bi se skoraj srečno vrnili domov. Čujte, zakaj. Bilo je leta 1849. V Rimu je nastala revolucija. Uporniki so oblegli Vatikan. Sv. oče Pij IX. je moral hitro bežati iz mesta. Zatekel se je v kraljestvo neapolitansko, kjer mu je kralj ponudil Gaeto kot bivališče. Nekega večera je Pij IX. razteraso v Gaeti zrl zamišljeno čez morje na peneče se valove. Mislil je pri tem pogledu na silni vihar, ki buta ob ladjo sv. Petra, in bil je silno žalosten. Poleg njega je stal kardinal Lambruschini, ki je osivel v borbi za pravice sv. Cerkve. Pogovarjala sta se o pomočnikih, ki bi pomirili vihar. Zedinila sta se v misli, da more le razglašenje nauka o čistem Spočetju Brezmadežne narodom pokazati zopet pravo pot do krščanskih resnic in krščanskega življenja. Sv. oče je obljubil Mariji, da bo razglasil nauk o njenem brezmadežnem Spočetju, ako ga reši. Iz Gaete je poslal na svečnico 1849 na vse škofe pismo, v katerem je pisal: »Že zdavno je moja srčna želja, da bi mogel razglasiti nauk o brezmadežnem Spočetju, katero željo so mi naznanili tudi škofje. Sedaj pa me sili stiska Cerkve, da to izvršim. Izprosil bom od Marije pomoč s tem, ako vstavim najkrasnejši kamen v njeno krono.« Pomoč je kmalu prišla. Vihar upora se je podel. Že 12. aprila 1850. se je sv. oče vrnil v Rim. Dne 8. decembra l. 1854. je izpolnil dano obljubo. »Nauk, ki uči, da je bila preblažena Devica Marija že v prvem začetku svojega Spočetja po posebni milosti vse-mogočnega Boga z ozirom na zaslužnje Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta, vsakega madeža izvirnega greha obvarovana, je od Boga razodet in vsi verniki ga morajo trdno in stanovitno verovati«, tako je govoril sv. oče v cerkvi sv. Petra vpricho 54 kardinalov, 42 nadškofov, 100 škofov in vpricho brezbrojnega ljudstva. — Pomagala je Brezmadežna Piju IX., pomagala bo tudi vam. Le srčno zaupno zdihujte: »O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo!«

Kako je z vojsko?

Zadnji čas so uprizorili Italijani dve novi ofenzivi na soški fronti; najbolj ljuto so napadali na Krasu. Osma ofenziva se je začela 8. oktobra, deveta pa 30. oktobra. Na sovražni strani je bila v vsakem oziru premoč naravnost ogromna, vendar so naše junaške čete sijajno ustavile vsako prodiranje. Le nekaj neznatnih postojank, Lokvico in Novo vas, si je osvojil sovražnik. Do Trsta ima še vedno tako daleč kot preje. Posebno junaško se je izkazal ljubljanski domobranski pešpolk št. 27, ki je bil v uradnih poročilih dvakrat izrecno pohvaljen. Laskavo priznanje je došlo armadnemu poveljniku pl. Boroeviću in celi armadi od samega vladarja v posebnem dnevnem povelju dne 17. oktobra. — Zadnji čas je na italijanski fronti precej mirno. Bržkone stojimo pred novim

viharjem. — Na nemško-francoskem bojišču trajajo boji vedno dalje. Ob Sommi si je priboril sovražnik sicer nekaj novega ozemlja, a kljub temu stoji nemška fronta neomajana. Pri Verdunu so Francozi zopet osvojili utrdbo Douaumont. Fort Vaux so Nemci nato sami zapustili in ga razstrelili. —

Na ruskem bojišču se položaj ni znatno izpremenil. Naše čete so na mnogih krajih z uspešnimi protinapadi osvojile razne važne postojanke, posebno v Bukovini južno od Dorne Vatre. Koncem oktobra so jeli Rusi, ki so preje nekaj časa počivali, živahneje napadati zlasti v Voliniji in v Galiciji ob Narajovki, a brez uspeha.

Z največjim zanimanjem smo zadnji čas zasledovati dogodke v Rumuniji. V kratkem času so naše čete očistile Sedmograško sovražnika skoraj popolnoma. Zasedle so po hudih bojih prelaz Rdečega stolpa in Predeal, kjer so vkorakale že precej daleč na rumunska tla. Najhujše poraze so pa doživeli Rumuni v Dobrudži, kjer je nemško-bolgarska armada prodrla v ozemlje severno od Črne vode.

Na Balkanu so najhujši boji pri mestu Bitolj in na višinah ob meji.

Dne 12. oktobra je napadlo okrog 50 sovražnih aeroplanov več južnonemških mest. Nemški letalci so uničili 9 sovražnih letal. Sploh je bilo zadnji čas mnogo zračnih napadov na raznih krajih. Italijanski letalci so napadli več istrskih mest, naši pa Padovo. Neke francoski letalec je priletel celo nad Monakovo na Bavarskem in vrigel več bomb.

Vojaške in druge vesti.

Obnovljena Poljska.

V nedeljo, dne 5. novembra, se je v Lublinu in Varšavi objavil razglas, da sta naš in nemški cesar sklenila poljsko ozemlje, ki ga je njuno vojaštvo zasedlo, združiti v novo poljsko državo z dednim vladarjem na čelu.

Dne 4. oktobra 1795 je junaški Kosciusko, ki je dobro leto vodil upor proti državam, katere so poljskemu kraljestvu odtrgale znatne in važne dele, padel ranjen s konja in zaklical: »Konec Poljske!« Po človeški sodbi je tudi bil. Upor je bil strt; kralj Stanislav se je moral odpovedati in je dobival do svoje smrti (l. 1798.) po 200.000 cekinov na leto plače; zemlja se je pa vsa razdelila med Ruse, Pruse in Avstrijce. Nekdaj tako mogočna država, ki je segala od Vzhodnega do Črnega morja, je propadla in živela samo še v spominu in v srcu nesrečnega poljskega naroda.

Dne 24. oktobra je smrtno ponesrečil vojni kurat Anton Gnidovec. Med vožnjo so se pri Razdrtem splašili konji in gospod je tako nesrečno odskočil z voza, da se je ubil na mestu. 26. oktobra je bil pokopan v Postojni z vsemi vojaškimi častmi. Rajnik je bil goreč dušni pastir med vojaštvom, kakor tudi civilnim prebivalstvom. N. v m. p.!

Desetletnico svojega službovanja kot vojni superior 3. armadnega zbora je pra-

znoval 18. oktobra msgr. Anton Jaklič, naš rojak. Želimo, da bi blagonosno deloval na svojem važnem mestu še mnogo let!

21. oktobra je bil umorjen ministrski predsednik grof Stürgkh. Njegov naslednik je Körber.

Poveljnika soške armade, pl. Boroevića, so izvolile vse notranjske občine vrhniškega okraja za častnega občana. Ko mu je vrhniški župan g. Tršar poklonil častno diplomu, je rekel poveljnik: »Ponosen sem, da poveljujem junakom iz kranjske dežele. To so vojaki, kot jih nima svet. Povejte doma, da bomo napeli vse sile, da sovražnik nikdar ne prestopi mej lepe kranjske dežele!«

Spominsko ploščo z napisom »Junakom Krna — braniteljem Bohinja« so odkrili 15. oktobra pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru. Vzidana je na zunanji strani lope proti jezeru in Bogatinu.

150letnica. Dne 2. novembra je poteklo 150 let, odkar se je narodil na gradu Radec na Češkem Josip Vaclav grof Radecki, slavni avstrijski vojskovodja.

Pri zadnjih volitvah v Ameriki je bil za predsednika Zedinjenih držav zopet izvoljen Wilson.

Vojaki in vera.

Pruski profesor dr. U. je s svojo družino vred izstopil iz cerkve in se proglasil, da je brez vere. Njegovi sinovi, ki so vsi študirani, bi imeli po svoji izobrazbi pravico, da jih sprejmejo med rezervne častnike; toda vojaška gosposka jih je odklonila, in sicer zato, ker ne pripadajo nobeni v pruski državi priznani veri. Oče se je pritožil na vojno ministrstvo, vojni minister pa je pritožbo odklonil. Vzroki, ki jih navaja v tem oziru, so zelo zanimivi. Takole se glase: »Ker so sinovi g. profesorja dr. U. iz cerkve izstopili in se izrečno priznavajo, da so brez vere, zato ne pripadajo nobeni verski družbi in vsled tega ne pridejo v poštev za oficirje. Vojno ministrstvo se mora tega držati, ker je zlasti sedanji resni čas dokazal, kako trdne korenine ima vera v ljudstvu, in kako se ravno sedaj mnogi, katerih razmerje do verske družbe je bilo že omajano, zopet obračajo k veri in cerkvi. Potrebno je, da zahtevamo od častnikov, da pripadajo kaki verski družbi, ker je to za vzgojni vpliv oficirja na moštvo, za njihov poduk v vojaški prisegi in o dolžnostih, ki so ž njo zvezane, takega pomena, da brez tega biti ne moremo. Če bi hoteli to opustiti, bi ljudstvo sedaj, ko se je versko čustvo tako okrepi, tega razumeti ne moglo.«

Naša mornarica.*

(Spisal dr. Rud. pl. Andrejka.)

Majhna po številu, velika po svojih ljudeh in delih — kot taka slovi naša bojna moč na morju že od nekdanj po celi Evropi, od časa bitke pri Helgolandu (1864) in prekrasne pomorske bitke pri Visu, kjer je slavni admiral Tegett-

* Z dovoljenjem g. pisatelja ponatisnjeno iz »Mlada Avstrija«.

hoff s trikrat manjšim brodom sijajno premagal veliko italijansko brodogradnjo, uničil s svojo glavno ladjo »Nadvojvoda Ferdinand Maks« italijansko oklopnico »Re d' Italia« ter požgal križarico »Palestro«.

Da, duh Tegetthoffov, ki ga je naš t presvetli cesar poklical ob času vojne z Italijo nam vsem v spomin, še vedno živi in klije v naši mornarici, to so pokazali naši vrlji mornarji kletim smrtnim sovražnikom našim le prehitro. Takoj po napovedi vojne od strani verolomnega nekdanjega zaveznika (23. majnika 1915) je moral ta izkusiti učinke drzovite hrabrosti našega vojnega brodogradnja na celi svoji vzhodni obali: v Benetke, pred Rimini, Ortono, Barletto in Ankono, povsod so bile prihodnji dan priplule naše bojne oklopnice in križarke, naši torpedni rušilci in naše torpedovke ter so iz svojih topov bruhale smrt in pogubo v vrste laških vojakov, v ulice laških mest in pristanišč. A ko so prihiteli nekatere laške ladje, so jih naše torpedovke drzno napadle in pri otoku Pelagosi je moral še tisti dan laški torpedni rušilec »Turbina« razstreljen in potapljač se v valovih »Grenke Adrije« razviti belo zastavo.

Tem slavnim činom so v teku enoletne vojne z Italijo sledili še drugi. Posebno so se v teh bojih odlikovali naši podmorski čolniki. Ko je laško brodogradnjo hotelo posnemati naše napade ter je priplulo pred Dubrovnik in Kotor, da bombardira našo obal, je bila od našega podvodnika U V. pogreznjena velika italijanska oklopnica »Giuseppe Garibaldi« v bližini Dubrovnika. Naši podvodniki, na čelu jima slavna mornariška častnika Lerch in vitez Trapp, so odtedaj postali pravi strah za laško bojno brodogradnjo. Posrečilo se jim je potopiti celo vrsto laških vojnih ladij in podvodnikov, med njimi oklopno križarko »Amalfi«, torpedovko 17 OS in podvodnika Nereido in Minervo. Pri enem takih poizkusov je našel žalibog ladijski poročnik Lerch junaško smrt, toda ne po italijanski ladji, ampak po francoskem torpednem rušilcu. Podvodnik U XII, ki ga je poveljeval Lerch tako slavno, da je bil od t Nj. Veličanstva opetovano odlikovan, najzadnje z viteškim križcem Leopoldovega reda, ta čoln počiva s poveljnikom in z vsem moštvo na dnu morja; a hvaležno avstrijsko prebivalstvo je v spomin tega junaka jelo nabirati denar za nov U XII; svota je narasla že čez 1 milijon kron in pred kratkim se je bralo, da je nadomestek U XII že v brodogradnjo.

Poleg naših podvodnikov pa ima mornarica še eno izvrstno orožje zoper Italijo in to so mornarski letalci. S svojimi hidroplani, to je letali, ki so obenem tudi čolniki, tako da se lahko spuste vsak čas iz zraka na morsk gladino, so naši mornarski letalci, prešinjani od napadalnega duha Tegetthoffovega, posetili po zraku že večkrat važnejše trdnjave, pristanišča in industrijska središča Italije, tako n. pr. Benetke, Ankono, Bari, Brescia, Brindisi, različne municijske tovarne in zaloge. Eden najlepših činov naših letalcev je junaštvo ladijskega poročnika Konjovića pri Valoni, o katerem poročam

pozneje. Najuspešnejši čin naših letalcev pa je bilo vsekako uničenje velikega italijanskega zrakoplova »Città di Ferrara«, ki je priplul preko Adrije nad Reko in hotel ondi škodovati s svojimi bombami. A zaračunal se je. Naši letalci so se takoj kakor sokoli dvignili ter ga zasledovali: nad Malim Lošinjem pa se je posrečilo letalu »L 48«, ki ga je vodil pomorski poročnik Klasing, požgati in prodreti z bombami ta orjaški zrakoplov, tako da se je moral spustiti na morje, kjer je bilo potem vse moštvo od ene naših torpedovk ujeto. Ista usoda je doletela kmalu potem drugi tak zrakoplov namreč »Città di Jesi«, ki je hotel Pulj bombardirati.

Ta ponesrečena poizkusa so si Italijani do pred kratkim dobro zapomnili in niso več nadlegovali naših obal. Zadnjič je bilo zopet čitati, da je metal nek laški letalec bombe na Pulj, a so ga naši obrambni topovi kaj hitro premagali.

Imenitne uspehe so dosegli letalci naše mornarice pri zračnih napadih na laška pomorska mesta in železnične proge ob priliki našega zmagovitega prodiranja na Južnem Tirolskem. Motili so in motijo znatno ves železniški promet na progi Benetke-Portogruaro, ki je zelo važna. Na obletnico laškega verolomstva, dne 23. maja 1916, pa so, kakor poročila naše vojno poročila hudomušno, z lepim uspehom motili slavnost laških intervencionistov na glavnem trgu v Bariju v Južni Italiji.

Lepe uspehe je imela naša mornarica tudi pri obstreljevanju črnohorske trdnjave na Lovčenu. Iz Boke Kotorske sem so ogromni topovi naših bojnih ladij metali smrt in pogubo v črnohorske postojanke 1700 m visoko, in sicer tako uspešno, da se je s sodelovanjem naših velikih možnarjev posrečilo zrahljati mogočne okope ter jih potem s pehoto zavzeti v jurišu. Te mpovodom je t Nj. Veličanstvo razdelilo med našo mornarico mnogo odlikovanj.

(Dalje sledi.)

Koledar.

December.

1. Petek: Eligij, škof.
2. Sobota: Bibijana, m.
3. Nedelja: 1. adventna. (Evang.: O poslednji sodbi.) Franc Ks. sp.
4. Ponedeljek: Barbara, d. m.
5. Torek: Saba, op.
6. Sreda: Nikolaj, šk.
7. Četrtek: Ambrož, šk.
8. Petek: Brezmadežno Spočetje M. D.
9. Sobota: Sirij, šk.
10. Nedelja: 2. adv. (Evang.: Janez Krstnik v ječi.) Melkijad, pap.
11. Ponedeljek: Damaz, pap.
12. Torek: Sinezij, m.
13. Sreda: Lucija, d. m.
14. Četrtek: Nikazij, šk.
15. Petek: Kristina, d.
16. Sobota: Evzebij, šk.
17. Nedelja: 3. adv. (Evang.: Janez Krstnik pričuje o Kristusu.) Lazar, šk.
18. Ponedeljek: Gracijan, šk.
19. Torek: Nemezij, m.
20. Sreda: Liberat, m.
21. Četrtek: Tomaž, ap.

22. Petek: Demetri, m.
23. Sobota: Viktorija, m.
24. Nedelja: 4. adv. (Evang.: Janez Krstnik poklican v prerokovanje.) Adam in Eva.
25. Ponedeljek: Božič. Rojstvo Jez. Kr.
26. Torek: Štefan, m.
27. Sreda: Janez Evang.
28. Četrtek: Nedolžni otroci.
29. Petek: Tomaž Kant., šk.
30. Sobota: David, kralj.
31. Nedelja: Ned. pred novim letom. (Evang.: Simeon in Ana oznanjata Gospoda.) Silvester, p.

Sv. Barbara, devica, mučenica.

Kako pa pride zastopnica ženskega spola med zaščitnike vojaškega stanu? Iz dveh vzrokov, dragi vojaki. Prvič časte sv. Barbaro že od nekdanj topničarji kot svojo patrono, drugič pa je ta svetnica posebna pomočnica za srečno zadnjo uro. Oglejmo si ob kratkem njeno življenje!

Sv. Barbara je bila hči plemenitih, a poganskih staršev iz Nikomedije v Mali Aziji. Že zgodaj je spoznala pravega Boga in mu obljubila zvesto služiti. Ker je bila izredne lepote, jo je dal oče, tako pripoveduje pobožna legenda, zapreti v stolp, da bi jo prikril hudobnim ljudem. Tu je živel devica popolnoma svojemu Bogu, ločena od vsega sveta. Ko je bil oče na potovanju, je dala Barbara napraviti poleg dveh oken v stolpu še tretje v čast sv. Trojici, nad svojim kopališčem pa je ukazala napraviti znamenje sv. križa. Ko se oče vrne domov in to izve, se tako razsrdi, da je malo manjkalo, da ni z lastnimi rokami umoril hčere. Izročil jo je mestnemu poveljniku Marcianu, ki jo je dal trpinčiti z najgroznejšimi mukami. V ječi se ji prikaže Kristus in jo pokrepča z nebeško tolažbo. Nato so jo iznova strašno mučili. Z železnimi kavli so ji razmesarili vse ude, žgali so jo po telesu z žarečimi bakljami in s kladivom bili po glavi, a ostala je stanovitna. Ž njo vred je trpela tudi plemenita gospa Julijana, ki se je bila izpreobrnila vsled prikazni, ki jo je imela Barbara v ječi. Naposled sta bili obglavljeni. Barbari je njen nečloveški oče sam odsekal glavo. Kmalu nato ga je zadela očitna božja kazen: ubila ga je strela na istem kraju, kjer je bil obglavil svojo hčer. Sv. Barbaro časte posebno rudarji in, kakor že omejeno, topničarji kot svojo patrono. Vsi kristjani pa se ji priporočamo, naj nam izprosi od Boga srečno smrt. Posebno vi vojaki jo goreče častite, da vas varuje v vseh dušnih in telesnih nevarnostih, posebno, da vam stoji na strani v zadnjem boju.

DAROVİ ZA NAŠ LIST.

Janko Černe, praporščak, 10 K; kaplan Matevž Tavčar 20 K; stotnik Ivan Orehek 10 K; poročnik Herman Kolbezen 10 K; kaplan Viktor Čadež 10 K; župnik Andrej Orehek 30 K; kaplan Franc Sinko 20 K; župnik Valentin Pirec 10 K; župnik Val. Bernik 10 K; župnik Jožef Ocep 10 K; vojni kurat Val. Jerše 30 K; župni urad Goče nad Vipavo 21 K; župnik Matevž Ježek 5 K. Iskrena hvala!